



Sayı : 314
Tarih : 24.11.2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Başbakan Ahmet Davutoğlu** tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ertuğrul KÜRKÇÜ
İzmir Milletvekili

12.08.2015 tarihinde Ağrı'nı Diyadin ilçesinde güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu MUHAMMET AYDEMİR(14) ve ORHAN ASLAN(16) isminde 2 çocuk hayatını kaybetmiştir. 18 Ağustos 2015 tarihinde Muş Varto'da ABDULLAH TOPRAK ve RAHMİ KIZILTAŞ isimli 2 sivilin yaşam hakkı güvenlik güçleri tarafından ihlal edilmiştir. Yine Ağustos ayı içerisinde Hakkari'nin Yüksekova, Çukurca ve Şemdinli ilçelerinde meydana gelen olaylarda çok sayıda vatandaşımız güvenlik güçlerinin attığı gaz ve gerçek mermi sonucu yaralanmıştır. Diyarbakır'ın Sur, Dicle, Lice, Silvan ilçelerinde Ağustos 2015'te birçok vatandaşımız yaralanmış, can ve mal güvenliği tehdit edilmiştir. Şırnak'ın Cizre ilçesinde 4-12 Eylül tarihleri arasında XETBAN BÜLBÜL, HACI ATA BORÇİN, MEHMET EMİN LEVENT, MUHAMMED TAHİR YARAMIŞ, SAİT ÇAĞDAVUL, CEMİLE ÇAĞIRGA, SUPHİ SARAĞ, BAHATTİN SEVİNİK, OSMAN ÇAĞLI, İBRAHİM ÇİÇEK, MERYEM SÜNE, ÖZGÜR TAŞKIN, MAŞALLAH EDİN, MEHMET SAİT NAYICI, ZEYNEP TAŞKIN, EŞREF ERDİN, SELMAN AĞAR, MEHMET DÖKMEN, ŞAHİN AÇIK, BÜNYAMİN İRCİ, MEHMET ERDOĞAN isimlerinde 21 sivil, Beytüşşebap ilçesinde 25 Ağustos'ta AHMET TEMEL, BEHÇET TEMEL, ALYA TEMEL, ŞEYH MUZ DURSUN isimlerinde 4 sivil, güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu veya sokağa çıkma yasağı dolayısıyla tedavilerinin yapılmaması sonucu hayatlarını yitirmiştir.

Halkların Demokratik Partisi'nin ilgili birimlerinin yaptığı araştırmaya göre Diyarbakır'ın Silvan ilçesinde ilk sokağa çıkma yasağının uygulandığı 16 Ağustos- 19 Ekim 2015 tarihleri arasında SERHAT BİLEN, VEYSİ TORUMAN, HANİFE DURAN, VEDAT AKCANIM, FIRAT SİMPİL, BİLAL MEYGİL, BARIŞ ÇAKICI, HAYRİYE HÜDAVERDİ, HASAN YILMAZ, FERHAT GENSUR, isimlerinde 10 sivil yaşamını yitirmiştir. 3-14 Kasım 2015 tarihleri arasındaki son sokağa çıkma yasağı sırasında, MÜSLÜM TAYYAR, SERTİP POLAT, ENGİN GEZİCİ, İSMET GEZİCİ, RIDVAN US, LATİF NANGİR, MEHMET GÜNDÜZ, YAKUP SİNBAĞ, SÜLEYMAN GÜLEÇ görgü tanıklarının ifadelerine göre güvenlik güçlerinin yaşam hakkı ihlali sonucu öldürülmüştür.

HDP Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ(Van), DTK Eşbaşkanı Hatip Dicle, HDK Eşsözcüsü Ertuğrul Kürkçü(İzmir), HDP Grup Başkanvekili İdris Baluken(Diyarbakır), Milletvekilleri Hüda Kaya(İstanbul), Ahmet Yıldırım(Muş), Mahmut Toğrul(Gaziantep), Feleknaş Uca(Diyarbakır) ve Gülser Yıldırım(Mardin)'dan oluşan HDP heyeti Silvan olaylarını yerinde incelemek, hak ihlallerinin önüne geçmek amacıyla Silvan'da bulundukları sırada 13. 11.2015 tarihinde güvenlik güçleri tarafından gerçekleştirilen çok sayıda saldırıyla karşılaşmıştır. Heyetin üzerine biber gazı ve su atılarak hak ihlallerinin gerçekleştirildiğine ilişkin iddiaların bulunduğu mahallelere yürümesi engellenmiş, çevik kuvvet kalkanlarıyla darp edilmiş son olarak da üzerlerine özel hareket timleri tarafından ateş açılmıştır.

Yukarıda sayılan yerleşim yerlerinde havan topları ve tanklardan yapılan atışlarla kişilere ait evlere ve diğer özel mülklere ateş edilmiş, otomatik silahlarla evler ve işyerleri taranmıştır. Ayrıca basında da görüntüleri yer aldığı şekilde, duvarlara güvenlik güçleri tarafından “Esedullah timi burada, devlet geldi, Türkün gücünü göreceksiniz, kurdun dişi kan değdi korkun, kızlar geldik ininize girdik” benzeri yazılar yazıldığı görülmüştür. Milliyetçi Hareket Partisinin simgesi olan üç hilalin de duvarlara yazılan yazılara eklendiği görülmektedir.

Bu Gerekçe İle:

1. 7 Haziran 2015 tarihinden başlayarak yukarıda sayılan çatışma alanlarında adı geçen sivil yurttaşların yaşam haklarının güvenlik güçlerince ihlal edildiği doğru mudur? Doğruysa bu ihlalleri gerçekleştiren kişiler hakkında herhangi bir koğuşurma başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa koğuşurmalar hangi aşamadadır? Basına yansıyan haberlerin ötesinde resmi olarak belirlenmiş yaşam hakkı ihlallerinin sayısı kaçtır, yaşam hakkı ihlal edilenlerin kimlikleri ve bu ihlallerle ilgili olarak gerçekleştirilen koğuşurmaların gerçek sonuçları nelerdir?
2. Yukarıda sözü edilen yerlerde ve tarihlerde kaç vatandaş yaralanmıştır? Yaralananların kimlik, yaş ve cinsiyetleri nedir? Yaralanmaların yol açtığı kalıcı sakatlıklar var mıdır? Varsa bunlara yardım sağlanmakta mıdır?
3. 7 Haziran 2015 tarihinden sonra yukarıda sayılan yerleşim yerlerinde güvenlik gerekçesiyle girişilen hareketler sırasında kişilere ait evler ve bağ, bahçe, ahır vb. diğer özel mülklerde, meydana gelen maddi hasar tespiti için resmi işlem yapılmış mıdır? Yapılmamış ise, hangi gerekçeyle yapılmamıştır? Güvenlik güçlerinin giriştikleri operasyonlar dolayısıyla söz konusu yerleşim yerlerinde hasar gören ev ve işyerlerinin yeniden yapılması, zararların tazmin edilmesiyle ilgili hükümetiniz tarafından başlatılmış bir çalışma var mıdır? Var ise içeriği nedir? Yok ise nedeni nedir?
4. Çatışma ortamı, sokağa çıkma yasağı ve güvenlik güçlerince gerçekleştirilen yaşam hakkı ihlalleri başta olmak üzere çeşitli hak ihlalleri neticesinde yukarıda sözü edilen yerleşim yerlerinden büyük çaplı göçler gerçekleştiği yolunda basında yer alan haberler doğru mudur? Doğruysa her bir yerleşim yerinden ve toplam olarak kaç vatandaş göç etmiştir? Göç edenler hangi il ve ilçelerden hangi il ve ilçelere gitmişlerdir? Basında yer alan haberlere göre, söz konusu yerleşim yerlerinde yaşayanlar güvenlik güçleri ve mülki amirlerce evlerini ve işyerlerini

terketmeye teşvik edilmişler, hatta zorlanmışlardır. Devletin yetkili organlarınca teşvik edilen bu göçler sırasında vatandaşların yerleştirilmesi için herhangi bir sosyal yardımda bulunmuş mudur? Bu göçlere yol açmış olmak dolayısıyla hükümetin göç edenlerin zararlarını tazmin için başlattığı bir girişim var mıdır?

5. Yukarıda sözü edilen yerlerde insan hakları ihlallerindeki sorumlulukları dolayısıyla kaç güvenlik görevlisi veya devlet yetkilisi hakkında soruşturma açılmıştır? Açılmışsa bu soruşturmanın içeriği nedir? Açılmamışsa nedeni nedir?
6. HDP eşbaşkanı Figen Yüksekdağ ve beraberindeki milletvekili heyetine güç kullanarak müdahale eden, darp eden, silahla tehdit eden güvenlik görevlileri hakkında idari/hukuki soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatılmamışsa nedeni nedir? Milletvekili dokunulmazlığını hiçe sayan içişlerine bağlı personel hakkında hukuki sürecin başlatılması neden savsaklanmaktadır?
7. Yukarıda anlatıldığı şekilde güvenliğini aldıkları söylenen mahallelerde evlerin duvarlarına, nefret söylemi içeren, düşmanlık güden, ayrımcılık ifade eden, cinsiyetçi ve ırkçı yazılar yazdıkları görüntülenen güvenlik personeli bunları görevleri gereği mi yapmaktadırlar? Bu eylemlerinin yasal ve idari bir dayanağı var mıdır? Yoksa bunları yapanlar hakkında soruşturma başlatılmış mıdır? Bu yazılamalarda adı geçen “esedullah timi” içişlerine bağlı bir personel grubunun adı mıdır? Değilse bu örgütlenme hakkında araştırma yapılmış mıdır? Yapılmamışsa nedeni nedir?
8. Yukarıdaki uygulamaların hemen ardından Mardin’in Nusaybin ilçesinde sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir ve bu yasak sivil ölüm haberleriyle devam etmektedir. Hakkari’nin Yüksekova ilçesinde de benzer uygulamalar görülmektedir. Anlaşıldığı kadarıyla bölgede birçok ilçede bu uygulamalar sürdürülecektir. Yüksekova ve Nusaybin’den sonra sokağa çıkma yasağı hangi ilçelerde uygulanacaktır?